

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 69/04-23

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. augusta 2004 predbežne prerokoval sťažnosť MUDr. M. S., bytom C., vo veci porušenia jeho základných práv podľa čl. 46, čl. 47 ods. 2 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 99/03 z 29. septembra 2003 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť MUDr. M. S. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. decembra 2003 doručená sťažnosť MUDr. M. S. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie jeho základných práv podľa čl. 46, čl. 47 ods. 2 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Cdo 99/03 z 29. septembra 2003.

Sťažovateľ sťažnosť odôvodňuje tým, že 26. marca 2003 podal dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 9 Co 336/02 z 31. júla 2002, ktorým krajský súd „*predbežné odvolanie (podané v zákon. lehote)*“ proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 9 C 77/95 z 27. novembra 2001 odmietol na základe „*fiktívneho doručenia*“, aj keď sa v mieste trvalého bydliska nezdržoval.

Sťažovateľ uvádza, že „*dňa 28. 3. 2003 som obdržal prípis č. Ncv 77/03 z 27. 3. 2003, ktorým NS SR odstúpil dovolanie z 26. 3. 2003 na ďalšie konanie OS I BA I, avšak až dňa 28. 7. 2003 mi bol doručený prípis č. 9 C 77/95 L:25 z 3. 7. 2003, ktorým ma OS I vyzval na doplnenie (vykonané prípisom z 12. 8. 2003), ale už vo veci splnomocnenia som požiadal o predĺženie lehoty do 12. 9. 2003, potom do 15. 10. 2003 prípisom z 12. 9. 2003, keďže SAK ignorovala žiadosť z 12. 8. 2003 o pridelenie advokáta, žiadosť z 12. 9. 2003 zasa ignoroval NS SR, následne uznesením č. 5 Cdo 99/03 z 29. 9. 2003 rýchlo konanie zastavil, navyše bez opravného prostriedku*“.

Sťažovateľ navrhuje nasledovný petit:

„*Súd zrušuje nezákonné uznesenie č. 5 Cdo 99/03 z 29. 9. 2003 NS SR v plnom rozsahu a vec vracia na ďalšie konanie NS SR, lebo ním porušil právo na právnu pomoc v konaní pred súdom.*“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jeho odmietnutie. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní každej sťažnosti pravidelne skúma aj to, či sťažnosť nie je zjavne neopodstatnená.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím alebo iným označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť je preto možné považovať i tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh ústavný súd zistil, že vo veci sťažovateľa rozhodovali všeobecné sudy v občianskom súdnom konaní. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 9 C 77/95 z 27. novembra 2001 tak, že žalobu sťažovateľa o zápočet rokov perzekúcie podľa zák. č. 87/1991 Z. z. o mimosúdnych rehabilitáciách v znení neskorších predpisov zamietol a krajský súd ako odvolací súd na základe odvolania sťažovateľa uznesením sp. zn. 9 Co 336/02 z 31. júla 2002 odvolanie sťažovateľa odmietol z dôvodu jeho oneskoreného podania. Sťažovateľ podal voči uzneseniu odvolacieho súdu dovolanie, o ktorom rozhodol

najvyšší súd uznesením sp. zn. 5 Cdo 99/03 z 29. septembra 2003 tak, že dovolacie konanie zastavil z dôvodu sťažovateľom nesplnenia obligatórnej podmienky dovolacieho konania.

Podľa sťažovateľa je uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 99/03 z 29. septembra 2003 nezákonné a protiústavné, preto so zreteľom na petit sťažnosti ústavný súd preskúmal rozhodnutie najvyššieho súdu a zistil, že neexistuje príčinná súvislosť medzi jeho konaním a sťažovateľom namietaným porušením základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2, čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 dohovoru bez ďalšieho ich zdôvodnenia.

Ústavný súd poukazuje na to, že neúspech v súdnom konaní v prvom stupni na základe podanej žaloby, ako aj odmietnutie odvolania vinou sťažovateľa v opravnom konaní na základe podaného riadneho opravného prostriedku, resp. uplatnenie dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku v rámci uplatňovania súdnej a inej právnej ochrany nezakladá bez ďalšieho právomoc ústavného súdu na konanie o návrhu sťažovateľa.

Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci nie je ústavný súd oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky (*mutatis mutandis* I. ÚS 4/00, I. ÚS 48/00). Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 19/02). Inými slovami, právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je kvalifikovaná princípom subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve.

Pretože v danej veci nebola vylúčená právomoc všeobecných súdov, bolo v právomoci ústavného súdu len posúdenie, či účinky výkonu právomoci všeobecných súdov vo veci sťažovateľa sú zlučiteľné s citovanými článkami ústavy a dohovoru.

Najvyšší súd uznesením sp. zn. 5 Cdo 99/03 z 29. septembra 2003 zastavil dovolacie konanie podľa § 104 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) v spojení s § 243c OSP začaté na základe sťažovateľom podaného dovolania proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 9 Co 336/02 z 31. júla 2002 z dôvodu nesplnenia podmienky dovolacieho konania podľa § 241 ods. 1 druhej vety OSP, a to i napriek výzve súdu s príslušným poučením o následkoch nesplnenia obligatórnej podmienky dovolacieho konania.

Ústavný súd uzavrel, že označené rozhodnutie najvyššieho súdu neobsahuje také skutočnosti, ktoré by poukazovali na možnosť porušenia označených základných práv alebo ktoré by svedčili o porušení ústavnoprocených princípov (čl. 46 až 51 ústavy). Sťažovateľ namietal porušenie základných práv postupom a rozhodnutím všeobecného súdu, ktoré zjavne nie je v príčinnej súvislosti s namietaným porušením práv sťažovateľa. Rozhodnutie najvyššieho súdu je dostatočne odôvodnené, má oporu v zákone a v tomto zmysle nie je ani svojvoľné a protiústavné.

Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva. Preto nemôže nahrádzať postupy a rozhodnutia všeobecných súdov spôsobom, akým to požaduje sťažovateľ, a tak preberať na seba ústavnú zodpovednosť všeobecných súdov za ochranu zákonnosti podľa § 1 OSP, ak sa táto ochrana poskytla bez porušenia ústavnoprocených princípov ustanovených v čl. 46 až 51 ústavy, ktorých ustálený výklad vyplýva zo stabilnej judikatúry ústavného súdu (napr. II. ÚS 251/03).

Ústavný súd preto po predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Súčasne ústavný súd poukazuje na zásadu „vigilantibus iura“ („každý nech si stráži svoje práva“) ako jednu z dôležitých zásad občianskeho súdneho konania vyplývajúcu z § 1, § 3, § 5 a § 6 OSP, z ktorej okrem iného vyplýva priama závislosť ochrany práv a oprávnených záujmov účastníkov konania od ich súčinnosti.

Záverom ústavný súd poznamenáva, že sťažnosť sťažovateľa by bolo možné odmietnuť aj pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí, pretože sťažovateľ na opakované výzvy ústavného súdu na odstránenie nedostatkov sťažnosti reagoval niekoľkokrát žiadosťami o predĺženie lehoty na predloženie splnomocnenia na jeho zastupovanie pred ústavným súdom, naposledy podaním doručeným ústavnému súdu 2. júla 2004, pričom do dnešného dňa nebolo predložené splnomocnenie na zastupovanie sťažovateľa v konaní pred ústavným súdom podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo už bez právneho významu rozhodovať o opätovnej žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. augusta 2004